

Особливості організації науково-методичної роботи в Академії дитячої творчості

Тетяна МАЙБОРОДА,

заступник директора з навчально-виховної роботи

У сучасних умовах модернізації національної системи освіти важливого значення набуває діяльність методичних служб навчальних закладів, оскільки основні проблеми освітньої практики пов'язані з недосконалістю системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних та управлінських кадрів. Зростання запиту на освіту потребує нових підходів і методів роботи з ними. Вчитель має бути не тільки носієм знань із певної предметної галузі, а й професіоналом у доведенні їх до учнівської аудиторії. Методична робота стала життєво необхідною для кожного окремого педагога й водночас обов'язковою вимогою сьогодення, підґрунтям забезпечення ефективного функціонування школи.

Основною метою організації науково-методичної роботи в МСШ «Академія дитячої творчості» є створення умов для підвищення професійної майстерності педагогічних працівників, зростання рівня їхньої загальнокультурної та психолого-педагогічної підготовки [3, с. 8]. Це зумовлює визначення основних завдань науково-методичної роботи:

- впровадження державних і регіональних освітніх стандартів у навчально-виховний процес;
- розроблення програмно-методичного забезпечення (навчальні плани, програми, підручники, посібники тощо) відповідно до нормативних вимог Міністерства освіти і науки України з урахуванням профільного спрямування школи на основі інноваційних технологій навчання і виховання та впровадження їх у практику роботи педагогів [4, с. 44];
- проведення аналізу педагогічної ефективності і доцільності запровадження нових педагогічних технологій відповідно до мети й завдань діяльності школи;
- залучення педагогів і учнів до науково-дослідницької, творчої та експериментальної діяльності;
- надання методичної та психолого-педагогічної допомоги педагогам;
- створення умов для самовдосконалення педагога відповідно до вимог сучасної школи.

Протягом останніх років розроблення змісту науково-методичної роботи здійснювалася з урахуванням перспективних і поточних завдань, поставлених перед школою; результатів діагностування кваліфікаційного рівня педагогів; поєднання різних форм та напрямів науково-методичної роботи; матеріальних, морально-психологічних умов (наявності технічних засобів навчання, сприятливого мікроклімату, стимулювання педагогів до творчої діяльності).

Планування науково-методичної роботи здійснюється на основі діагностики педагогічних кадрів

відповідно до диференціації, принципів самоаналізу, коригування своєї діяльності щодо розвитку творчої педагогічної праці за допомогою анкетувань, проведених соціально-психологічною службою школи. Продумане, правильно організоване діагностування професійної компетентності педагогів сприяє неформальному підходу до планування роботи науково-методичної служби у закладі.

Керівним органом цієї служби є науково-методична рада, рішення якої спрямовані на реалізацію поставлених методичних завдань відповідно до плану експериментальної роботи закладу.

У Миколаївській спеціалізованій школі «Академія дитячої творчості» працюють десять методичних об'єднань, діяльність яких зосереджена на таких напрямках:

- вивчення нормативно-правових документів МОН України та реалізація їхнього змісту в навчально-методичній роботі школи;
- робота з обдарованими учнями;
- робота з молодими та недосвідченими вчителями;
- реалізація завдань експериментально-дослідної роботи школи;
- поширення перспективного педагогічного досвіду;
- підвищення професійної майстерності педагогічного складу;
- підвищення рівня навчальних досягнень учнів та пізнавального інтересу до предметів.

Діяльність методичної служби охоплює проведення індивідуальних консультацій; «круглих столів»; семінарів-практикумів; тренінгів; майстер-класів; презентацій методичних об'єднань; мультимедійних проєктів; дистанційних семінарів та консультацій.

Модернізація змісту науково-методичної роботи сприяє активному впровадженню в роботу

педагогів інноваційних технологій, таких як: розвиток продуктивного та критичного мислення, інтерактивного навчання, ІКТ, що спрямовані на формування особистості вчителя.

У рамках реалізації Державної цільової програми впровадження в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року в МСШ «Академія дитячої творчості» протягом двох років було організовано роботу з педагогічними працівниками закладу щодо опанування навичками роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями та запровадженням їх у навчально-виховний процес [2, с. 81]. Ефективне оволодіння педагогічними працівниками навичками роботи з інформаційно-комунікаційних технологій є підставою обрання МСШ «Академія дитячої творчості» для реалізації Національного проекту «Відкритий світ». Наш навчальний заклад – базовий в області щодо впровадження програми проекту.

Національний проект «Відкритий світ» є одним із 17 національних проектів, затверджених державою у 2010 році як пріоритет у соціально-економічному розвитку країни [6]. Реалізація проекту сприяє досягненню мети реформи системи освіти, зокрема підвищенню конкурентоспроможності української освіти, інтеграції системи освіти в єдиний європейський освітній простір, та швидшому вирішенню завдань, поставлених на період реформи щодо:

- створення єдиного освітнього простору, вдосконалення системи управління освітою;
- підвищення якості освіти;
- забезпечення якісної освіти, спадкоємності рівнів освіти (дошкільної, початкової, середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої, післядипломної, освіти протягом життя);
- підвищення ефективності фінансування освіти.

У квітні 2013 р. наш навчальний заклад одержав технічне забезпечення для практичного втілення основних завдань Національного проекту. Вчителі та учні сьомих і восьмих класів МСШ «Академія дитячої творчості» забезпечені персональними мобільними комп'ютерами з під'єднанням до мережі Інтернет. Кабінети фізики, хімії, біології, математики, інформатики одержали інтерактивні мультимедійні дошки та цифрові лабораторії. У травні 2013 року вчителі природничих дисциплін пройшли підготовку щодо роботи з технічним обладнанням проекту в місті Києві. У межах обласного семінару директорів ЗНЗ, який проводив Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, вчителі школи репрезентували роботу МСШ «Академія дитячої творчості» у Національному проекті «Відкритий світ». Впровадження і реалізація зазначеного проекту надає учням нашого навчального закладу вільний доступ до освітніх ресурсів світу більшістю мов. Перевагою Національного проекту «Відкритий світ» є забезпечення рівного доступу до освіти дітям з усіх куточків України.

Для здійснення основних завдань спланованої науково-методичної роботи щодо впровадження й реалізації оновленого змісту освіти вчителі протягом навчального року беруть участь у проведенні семінарів, засіданнях творчих груп учителів міста, області на базі школи, зокрема в:

- засіданні міської групи молодих учителів української мови та літератури «Вивчення досвіду роботи вчителя української мови»;
- міському семінарі вчителів художньої культури;
- Всеукраїнській конференції щодо підготовки до реалізації нового Державного стандарту (5-ті класи) [1];
- Всеукраїнському семінарі-практикумі «Реалізація I етапу Національного проекту «Відкритий світ»»;
- майстер-класі для слухачів МОІППО, вчителів хімії «Використання ІКТ на уроках хімії»;
- міському семінарі вчителів німецької мови «Презентація досвіду роботи вчителів німецької мови МСШ «Академія дитячої творчості».

Вивчення, узагальнення і поширення перспективного педагогічного досвіду є реалізацією одного з основних завдань роботи кожного методичного об'єднання школи. Для узагальнення досвіду винятково важливим є вміння описати його, представити як цілісну структуру. Зрозуміти, відчути, побачити структуру конкретного досвіду – важливе завдання адміністрації нашого навчального закладу. Поширення перспективного педагогічного досвіду в Миколаївській спеціалізованій школі «Академія дитячої творчості» відбувається не тільки на рівні району, а й на рівні міста, області та держави. На базі школи проходять курсову підготовку вчителі міста та області, які викладають предмети художньо-естетичного спрямування, німецьку мову, фізичну культуру та вчителі початкових класів.

Ефективною формою навчально-методичної роботи є взаємовідвідування педагогами уроків і позаурочних заходів. Застосування цієї форми роботи у МСШ «Академія дитячої творчості» спрямоване на обмін педагогічним досвідом, поширення перспективних надбань, надання колегіальної взаємодопомоги. Зазначимо, що в школі впроваджено систему роботи з організації наставництва та професійної адаптації молодих учителів, яким надаються індивідуальні консультації з методики та специфіки викладання предмета в умовах експерименту, допомога щодо добору дидактичного матеріалу та необхідної методичної літератури.

Чіткий та раціональний план науково-методичної служби Миколаївської спеціалізованої школи «Академія дитячої творчості» дав змогу педагогічному колективу закладу реалізувати завдання експериментальної роботи у період 2002–2015 років. Відповідно до програми педагогічного експерименту було визначено теми науково-методичної роботи, над якими працювали вчителі методичних об'єднань, а саме:

Таблиця 1

Моніторинг результату участі випускників 11-х класів у ЗНО з української мови та літератури

Назва закладу МСШ «Академія дитячої творчості»	2014 р.			2013 р.			2012 р.		
	Всього учнів, які склали ЗНО	Склали більш як на 150,5	% учнів від загальної кількості	Всього учнів, які склали ЗНО	Склали більш як на 150,5	% учнів від загальної кількості	Всього учнів, які склали ЗНО	Склали більш як на 150,5	% учнів від загальної кількості
	32	27	84	61	37	61	75	51	68

Таблиця 2

Результативність участі випускників 11-х класів у ЗНО за обраними предметами

	всього учнів	склали більш як на 150,5	% учнів
Математика	22	21	95
Біологія	5	5	100
Фізика	5	3	60
Географія	6	4	60
Історія України	24	19	79
Англійська мова	21	11	53
Німецька мова	5	5	100
Світова література	3	3	100

Таблиця 3

Переможці МАН

Етапи	2011–2012 н.р.		2012–2013 н.р.		2013–2014 н.р.	
	К-ть переможців	%	К-ть переможців	%	К-ть переможців	%
I етап	21	32	21	23	24	26
II етап	2	21	1	21	2	24
III етап	0	0	0	0	1	1
Всього	23	43	22	50	27	51

– 2011–2012 н.р. – «Реалізація змісту художньо-естетичної освіти та впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес МСШ «Академія дитячої творчості»»;

– 2012–2013 н.р. – «Управління впровадженням авторських педагогічних систем художньо-естетичної освіти в навчально-виховному комплексі «Академія дитячої творчості»»;

– 2013–2014 н.р. – «Удосконалення уроку як засобу розвитку творчої особистості вчителя і учня»;

– 2014–2015 н.р. – «Педагогічна творчість як основна компонента педагогічної майстерності вчителів».

Таблиця 4

Переможці Всеукраїнських учнівських олімпіад

Етапи олімпіад	2012–2013 н.р.		2013–2014 н.р.		2014–2015 н.р.	
	К-ть переможців	%	К-ть переможців	%	К-ть переможців	%
II етап	16	46	14	38	17	40
III етап	0	0	1	1	2	3
IV етап	0	0	0	0	0	0
Всього	16	38	15	37	19	40

Визначені науково-методичні теми реалізували вчителі методичних об'єднань у повному обсязі. Результат цієї роботи було оприлюднено у щорічних методичних вісниках та матеріалах звітів з експериментальної роботи Миколаївської спеціалізованої школи «Академія дитячої творчості» в Національній академії педагогічних наук України та Міністерстві освіти і науки України. Важливо, що 70 % педагогічних працівників школи мають друковані праці, в яких представлено власний педагогічний досвід.

Підвищенню професійної компетентності вчителів нашого навчального закладу, їхньої творчої активності сприяло відкриття у 2013 році на базі МСШ «Академія дитячої творчості» центру педагогічної майстерності, який об'єднує творчих педагогів не лише нашого навчального закладу, а й шкіл міста та області. Основною метою діяльності центру є пошук ефективних форм, методів організації навчання, а також створення умов для самореалізації учасників навчально-виховного процесу.

Якість організації науково-методичної роботи в закладі підтверджує рівень професійної майстерності педагогів, а саме: вищу та I кваліфікаційну категорії здобули 57 педагогічних працівників, що складає 70 % педагогічного складу. Педагогічних працівників, які мають педагогічне звання або науковий ступінь – 50 %.

Результативність педагогічної праці засвідчує успішність та реалізація здобутих знань учнями школи (див. табл. 1–4):

Зазначимо, що завдяки обраним оптимальним формам організації науково-методичної роботи у МСШ «Академія дитячої творчості», створено систему педагогічного співробітництва. У педагогічній діяльності кожного вчителя школи можна визначити елементи особистісно орієнтованого навчання. Впровадження педагогами закладу новітніх технологій спрямоване на розвиток особистості учнів, підвищення якості знань, зменшення репродуктивної діяльності у навчальному процесі, оволодіння вміннями самостійно здобувати знання, користуватися дослідницькими прийомами, поліпшення їхнього фізичного та психічного здоров'я, подолання негативного впливу навчального

процесу на здоров'я школярів. Результатом діяльності педагогічного колективу закладу з реалізації завдань науково-методичної служби є розроблення моделей, схем, рекомендацій із використанням інноваційних методів та узагальнення цих матеріалів у методичному збірнику «Впровадження у зміст навчання ідей художньо-естетичної освіти». Державна атестаційна комісія під час атестації закладу відзначила високий рівень організації науково-методичної служби та запропонувала досвід роботи методичних об'єднань учителів початкової школи, математики та іноземних мов для поширення серед шкіл міста, області та держави.

Література

1. *Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти* // Інформаційний збірник МОН, молоді та спорту України. – 2012. – №4–5. – С. 3–25.
2. *Державна цільова програма впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року* // Офіційний вісник України. – 2011. – № 35. – С. 81–91.
3. *Статут* Миколаївської спеціалізованої школи I–III ступенів мистецтв і прикладних ремесел, експериментального навчального закладу всеукраїнського рівня «Академія дитячої творчості» Миколаївської міської ради Миколаївської області // Миколаїв. – 2005. – С. 2–20.
4. *Про навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів та структуру 2013/2014 навчального року* // Інформаційний збірник МОН України. – 2013. – №19–21. – С. 2–95.
5. *Звіти ЗНО* [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://testportal.gov.ua/reports/>
6. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.idea-ukraine.org/about/rus/>
7. *Міністерство освіти і науки України* [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

Анонси

Тетяна МАЙБОРОДА Особливості організації науково-методичної роботи в Академії дитячої творчості

У статті розглянуто умови підвищення професійної майстерності педагогічних працівників, зростання їхнього загальнокультурного рівня та вдосконалення психолого-педагогічної підготовки шляхом організації науково-методичної роботи в закладі. Акцентовано увагу на розроблення змісту науково-методичної роботи, що здійснюється з урахуванням перспективних і поточних завдань школи; результатів діагностування кваліфікаційного рівня педагогів; поєднання різних форм та напрямів науково-методичної роботи; матеріальних, морально-психологічних умов.

Ключові слова: науково-методична робота, професійна майстерність педагогів, інформаційно-комунікаційні технології, педагогічний досвід.

Тетяна МАЙБОРОДА

Особенности организации научно-методической работы в Академии детского творчества

В статье рассмотрены условия повышения профессионального мастерства педагогических работников, рост их общекультурного уровня, усовершенствование психолого-педагогической подготовки путём организации научно-методической работы в заведении. Обращено внимание на разработку содержания научно-методической работы, которая производится с учётом перспективных и текущих задач школы; результатов диагностирования квалификационного уровня педагогов; сочетания различных форм и направлений научно-методической работы; материальных, морально-психологических условий.

Ключевые слова: научно-методическая работа, профессиональное мастерство педагогов, информационно-коммуникационные технологии, педагогический опыт.

Tetyana MAYBORODA

Peculiarities of the organization of scientific-methodic work in the Academy of Children's Creativity

This article describes the conditions of teachers' professional skills improvement; it also deals with the increase of their general cultural level of psychological and pedagogical training through the organization of scientific and methodical work in the institution. The attention is paid to the development of the content of scientific and methodical work, that takes into account the current and prospective challenges facing the school, the results of diagnosing of the level of qualification of the teachers, a combination of different forms and directions of scientific and methodical work, the material, moral and psychological conditions.

Keywords: scientific and methodical work, teachers' professional skills, ICT, teaching experience.

